

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobců: **a) G. A., b) nezl. G. S., c) G. A., d) G. Z.**, žalobci b) až d) zastoupeni zákonným zástupcem – matkou G. A., zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům, Kovářská 4, 190 00 Praha 9, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29.11.2013, č. j. OAM-76/ZA-ZA06-ZA04-2013, ve věci mezinárodní ochrany, t a k t o :

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně a) se včas podanou žalobou jménem svým a svých nezletilých dětí [žalobců b) až d)] domáhala přezkoumání a poté zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým jim nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů („zákon o azylu“). Namítala, že žalovaný napadeným rozhodnutím porušil zákon o azylu i základní lidská práva. Uvedla, že odůvodnění rozhodnutí, zejména pokud jde o

neudělení azylu dle § 12 zákona o azylu a posouzení opodstatněných obav z pronásledování (některé pasáže z rozhodnutí citovala), neobstojí, neboť je povrchní, bez podrobnějších znalostí žádosti, snaží se bagatelizovat rozsáhlé

porušování lidských a občanských práv v Ruské federaci. V této souvislosti odkázala na situaci v Ruské federaci a Dagestánu. Na pozadí mediálně známých případů namítá, že Ruskou federaci nelze považovat za demokratickou zemi. Dle jejího názoru nelze posuzovat důvody její žádosti o azyl bez souvislostí s obecnými a dnes už notorickými poměry v zemi, kterou nelze, třeba jen obecně, srovnávat se západními demokratiemi, kde samozřejmě v některých izolovaných případech může dojít k porušení těchto práv. Zdůraznila rozdíl mezi systémovým porušováním těchto práv, jak je tomu v Ruské federaci a porušováním v ojedinělých případech (exesech), jak je tomu ve vyspělých demokratických zemích. V doplnění žaloby žalobci namítají, že se napadené rozhodnutí zcela nedostatečně vypořádalo s důvody humanitárního azylu podle § 14 a doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Z příčin a okolností, za kterých se odehrála celá rodinná tragédie a hlavně z postupu tamějších bezpečnostních orgánů tolerujících krevní mstu, které dovolily, aby všichni žadatelé, tj. celá zbytková rodina byla vyhnána z jejich vesnice, což znamenalo, že museli opustit i svou vlast, neboť se nikde nemohli cítit bezpečně. Žalovaný nevzal v úvahu, že za situace, kdy v Rusku nebylo nikoho, kdo by zabezpečil bezpečnost žadatelů, se nutně i jejich „soukromá“ rodinná záležitost proměnila v „politickou“. V zemi, kde náležitě nefungují státní orgány k zajištění bezpečnosti občanů, kde řádně nefunguje justice, nezbyvá postiženým lidem, kteří se obávají o život svůj a svých blízkých, než takovou zemi opustit a hledat azyl v demokratické zemi, která jim zajistí klid a bezpečí. Žalobkyně se obává, že v případě návratu do vlasti by jim hrozilo přinejmenším nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Žalobci proto navrhují, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žaloby, neboť dle jeho názoru neprokazuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobkyně učiněné i jménem jejích dětí, použité informace o zemi původu a na vlastní rozhodnutí. Dle žalovaného je z odůvodnění rozhodnutí ve vztahu k § 12 zákona o azylu zřejmé, z jakého důvodu nebyly shledány u žalobců opodstatněné obavy z pronásledování ve smyslu zákona o azylu s náležitým odůvodněním. K obavám z „krevní msty“ žalovaný konstatoval, že se jedná o nezákonné jednání soukromých osob nesouvisející s některým z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. K tomu, aby mohly být problémy se soukromými osobami považovány za azylově relevantní pronásledování, je nezbytné, aby byly způsobovány původci pronásledování, kteří jsou označeni v ustanovení § 2 odst. 9 zákona o azylu. U soukromých osob jako původců pronásledování musí přistoupit k samotnému pronásledování také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování, aby mohlo být takové pronásledování ze strany soukromých osob přičitatelné státu a tím azylově relevantní. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.12. 2005, čj. 6 Azs 479/2004 - 41, dostupný na www.nssoud.cz, podle kterého „pro to, aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany“. Žalobkyně se však na příslušné orgány se žádostí o pomoc neobrátila, její nepodložené tvrzení, že by to nemělo smysl, že tam je vše koupeno, tak nemůže obstát a žalovaný tak musel dospět k závěru, že žalobkyně a její děti nesplňují podmínky pro udělení azylu. V žádném případě se neztotožnil s námitkou žalobkyně, že by se její soukromá záležitost proměnila v záležitost „politickou“. Uvedl, že z průběhu správního řízení je

zřejmé, že přes neustále deklarovanou obavu o bezpečí své a svých dětí, se žalobkyně s žádným aktivním negativním jednáním vůči své osobě nebo svým dětem v tomto směru ve vlasti nesetkala. Za nelogické v souvislosti s obavami žalobkyně žalované označil její tvrzení, že po smrti manžela zůstala ve vesnici až do konce srpna 2012, protože chtěla dodržet tradici pečení a rozdávání pečiva. Ač uvedla, že rozdávat ho měl synovec, zdůraznila, že hlavní je, aby pečivo po zemřelém manželovi upekla manželka. Muselo být proto zřejmé, že se žalobkyně ve vesnici zdržuje a osoby, kterých se obává, měly dostatek příležitostí ji zkontaktovat. Dle názoru žalovaného nebylo rovněž prokázáno, že by žalobkyni a jejím dětem něco objektivně bránilo přestěhovat se na jiné místo Ruské federace. Až do března 2013 žili v Petrohradu, žalobkyně zde měla práci i ubytování a nesetkali se zde s žádným negativním jednáním. Informace, kvůli kterým se rozhodli odcestovat, se nezakládají na jejich osobní zkušenosti, mají je pouze zprostředkované. Ač žalobkyně namítá, že Ruskou federaci nelze považovat za demokratickou zemi, žalovaný uvedl, že nic takového netvrdil. Naopak uvedl, že pouhá skutečnost, že žalobkyně pochází ze země, která je uvedeným způsobem problematická, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Zdůraznil, že každou žádost o udělení mezinárodní ochrany je třeba posuzovat individuálně na základě konkrétních okolností daného případu. Za dostatečné žalovaný považuje také posouzení možnosti udělení humanitárního azylu podle § 14, který je zcela výjimečným institutem a jako takový je udělován pouze v těch nejzávažnějších případech. Za nedůvodnou považuje námitku, že by z tvrzených důvodů mělo žalobcům přinejmenším hrozit nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Žalobci soudu předložili „Zprávu o ambulantním vyšetření“ žalobkyně d) GASANOVA Zainap ze dne 30.1.2014 z Fakultní nemocnice Motole, Dětské psychiatrické kliniky, popisující středně těžkou až těžkou depresivní fázi, nevyvážený vývoj osobnosti s rysy emoční nestability. Z ambulantního vyšetření odešla ve stabilizovaném stavu. Dále předložili: 1) usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 13.2.2014, kterým byla žalobkyně d) převzata do zdravotního ústavu Psychiatrické nemocnice v Praze 8 – Bohnicích pro poruchu přizpůsobení a z obav pro sebevražedné jednání; 2) lékařskou zprávu ze dne 5.3.2014 z Psychiatrické nemocnice Praha Bohnice, v níž se uvádí, že žalobkyně d) je z důvodu zhoršení stavu hospitalizována; 3) článek z Lidových novin ze dne 24.4.2014 a internetové vydání tohoto článku ze dne 4.3.2014, popisující „azylový příběh žalobkyně a její rodiny“ a důvod jejich odchodu z vlasti.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Žalobu projednal při jednání za přítomnosti tlumočníka do jazyka ruského.

V přezkumném řízení soud ověřil následující rozhodné skutečnosti.

Žalobkyně podala dne 6.3.2013 žádost o udělení mezinárodní ochrany jménem svým a svých nezletilých dětí, v níž uvedla, že jsou národnosti kumy a ruské státní příslušnosti. Vyznává islám, je vdova, není a nikdy nebyla členkou žádné

politické strany ani organizace, není a nebylo proti ní vedeno trestní stíhání. Vlast opustila dne 27.2.2013 z důvodu krevní msty, obává se o život svých dětí. Uvedla, že její manžel zastřelil otce chlapce, který zneuctil jejich dceru Zainap [žalobkyni d]) a matku chlapce zranil a následně soused zabitého zabil jejího manžela. Po těchto událostech byla žalobkyně manželovou rodinou a duchovním vyhnána z vesnice, a proto vlast opustila. S odjezdem z vlasti jí pomohla organizace Memorial z Moskvy. Do ČR přicestovali letecky. ČR je pro ni cílovým státem, chce, aby zde děti studovaly, ve vlasti nemohou dosáhnout vzdělání. Zdravotní stav všech označila za dobrý, psychicky jsou ovlivněni nastalou situací. V případě návratu se obává o život svých dětí, které nemají v Dagestánu ani Rusku budoucnost. Pokud nebude vykonána krevní msta, tato událost nebude mít konce. V Rusku jim nikdo nepomůže, je proti nim manželova rodina i společnost.

V průběhu pohovoru dne 18.3.2013 ke svému životu ve vlasti uvedla, že se v roce 1995 vdala a žili s manželem spokojeně až do tragédie, k níž došlo v červenci 2012 a kvůli které musela s dětmi opustit svou vlast. Uvedla, že se jim doma začaly ztrácet peníze. Manžel podezříval dceru, která se nakonec přiznala, že peníze dávala jednomu chlapci z vesnice, a to od svých třinácti let. Vyšlo najevo, že dcera se do chlapce, který byl asi o čtyři roky starší, zamilovala. On vytvořil videoklip s jejím obličejem a poté provedl videomontáž s erotickým záběrem jiné ženy a vyhrožoval jí, že to zveřejní, pokud mu nebude dávat peníze. Žalobkyně se bála, aby manžel dceři neublížil, tak ji odvezla k sestřenici do Machačkaly. Manžel vyhledal chlapcovu rodinu a požadoval vrácení peněz. Došlo ke konfliktu, chlapcova rodina manžela urážela a zesměšňovala, dceru označovali za prostitutku. Manžel dal chlapci týdenní lhůtu k vrácení peněz, otec chlapce to odmítl s tím, že pokud manžel přijde, zabijí ho. Poté poslali do chlapcovy rodiny své příbuzné, aby spor urovnali a aby se manželovi omluvili, k čemuž však nedošlo. Dne 14.7.2012 šel manžel do chlapcovy rodiny pro peníze. Od sousedů ví, že manžela opět uráželi. Přišel domů, vzal si zbraň a zabil chlapcova otce a jeho matku zranil. Vrátil se domů, řekl, co se stalo a že se půjde udat na policii. Poté přijeli autem syn zabitého a ozbrojený soused, na ulici se shromažďovali lidé. Manžel odjel autem na policii. Cestou ho zastavili a soused zabitého ho střelil do nohy. Neodvezli ho do nemocnice, nechali ho na místě a odjeli. Manžela pak odvezl do nemocnice jeho známý, který poznal jeho auto. Z důvodu včas neposkytnuté pomoci manžel ještě před příjezdem do nemocnice zemřel. K dotazu žalovaného uvedla, že probíhalo vyšetřování vraždy, kterou spáchal její manžel, ale po jeho zabití bylo vyšetřování ukončeno. Vyšetřování manželovy smrti probíhalo jen jeden den, vyšetřovatel případ uzavřel. K tomu uvedla, že za peníze je u nich možné vše a že vyšetřovatel padělal spisy, protože příbuzní dotyčného chlapce pracují u policie. Jejich výpovědi nebyly zaznamenány. Dále se zmínila o tradici sedmidenního smutku, v jehož průběhu ji manželovi příbuzní vyháněli z domu. Sedmý nebo osmý den smutku se na hřbitově shromáždilo asi deset lidí, byl tam i duchovní - mulla, který jí řekl, že má i s dětmi odejít pryč. Odešla se syny do domu svého otce ve stejné vesnici, kde zůstali do konce srpna, protože podle tradice po smrti manžela musela ještě 40 dní péct speciální pečivo a rozdávat ho ostatním. Chtěla tradici dodržet. Potom odjela se syny do Machačkaly a všichni i s dcerou odjeli do Petrohradu. S odjezdem jim pomáhala organizace Memorial, kterou kontaktovala její sestřenice v Machačkale. V Petrohradě jim tato organizace pomohla najít ubytování a zaměstnání. Pracovala asi tři měsíce a pak se dozvěděla od lidí, kteří s nimi bydleli, že je hledají příbuzní zabitého, kteří mají kontakty na vysoce postavené lidi od policie. Informovala o tom organizaci Memorial, s níž byla

v kontaktu a která ji již zpočátku nabízela odjezd do zahraničí. K dotazu žalovaného, zda se někdy z důvodu uváděných potíží obrátila o pomoc na orgány své vlasti uvedla, že to nemělo žádný smysl, vše je tam koupeno. Je přesvědčena, že nikde na území Ruské federace by nebyli v bezpečí. Odjezd její rodiny do ČR zajistila organizace Memorial. Uvedla, že tomu co se stalo se říká krevní msta, kterou je povinen vykonat syn. Její děti by neměly ve vlasti budoucnost, nemohly by studovat ani pracovat. Ke své žádosti doložila dvě listiny, které popisují její výše uvedené potíže ve vlasti, a to listinu ze dne 28.1.2013 sepsanou organizací Memorial, která je adresována PhDr. Tomáši Haišmanovi, řediteli odboru azylové a migrační politiky ministerstva vnitra a listinu ze dne 4.3.2013 sepsanou organizací „Občanská pomoc“ Regionální veřejná dobročinná organizace pro pomoc uprchlíkům a nuceným přestěhovancům, v jejímž závěru je vyslovena domněnka, že situace žalobců odpovídá definici uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951.

Žalovaný k případu žalobkyně shromáždil informace ohledně politické, ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci, jedná se zejména o Zprávu Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Rusku za rok 2012 z 19.4.2013, Informaci MZV ČR č.j. 102117/2012-LPTP ze dne 2.7.2012 a její doplnění č.j. 112350/2012-LPTP ze dne 10.8.2012, Informaci MZV ČR č.j. 108407/2013-LPTP ze dne 6.8.2013, Zprávu Human Rights Watch z ledna 2013, Zprávu z ověřovací mise Dánské imigrační služby a Dánského výbioru pro uprchlíky „Čečenci v Ruské federaci“ ze srpna 2012, informaci švýcarského Spolkového úřadu pro migraci – Průkazy a vycestování z 6.2.2012 a informace z Infobanky ČTK Země světa, Rusko“ – aktuální znění, které jsou součástí správního spisu. Žalobkyně se s uvedenými podklady seznámila dne 12.11.2013, nevznesla k nim žádné námitky ani návrhy na jejich doplnění. Uvedla, že neměla potíže se státními orgány, ale se svou vlastní rodinou.

Při jednání zástupci účastníků odkázali na svá písemná podání a shodně se též vyjádřili. Pověřená zástupkyně žalobců dále uvedla, že Organizace pro pomoc uprchlíkům převzala zastoupení žalobců až po podání žaloby, proto soudu předložila právní hodnocení případu žalobců, které také přednesla. V něm shrnula, že újma, která žalobkyni a její rodině hrozí, dosahuje intenzity pronásledování ve smyslu zákona o azylu. V případě návratu do vlasti se obávají zabití a jednání z důvodu krevní msty, které naplňuje znaky mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, tj. jednání, před kterým chrání ustanovení čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Pronásledování jim hrozí z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Rodina, která je pronásleduje, má o ně zájem z důvodu jejich příslušnosti k rodině, která se podílela na zavraždění člena dané rodiny. Odkázala na rozsudek NSS č.j. 6 Azs 3/2012-45, který posuzoval, zda ve světle kvalifikační směrnice lze v určitých případech považovat rodinu za určitou sociální skupinu a na rozsudek NSS č.j. 5 Azs 2/2012, v němž se uvádí: „Případný motiv jednání totiž není kritériem rozhodným pro posouzení důvodů pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu...“ Dále uvedla, že odůvodněnost obav se posuzuje na základě přiměřené pravděpodobnosti, že bude žadatel v případě návratu do země původu vystaven pronásledování z důvodů uvedených v čl. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Odkázala v tomto směru na rozsudek NSS ze dne 26.3.2008, č.j. 2 Azs 71/2006-82, v němž se NSS zabýval výkladem pojmu „přiměřené pravděpodobnosti“. Dále uvedla, že ochrana v zemi původu selhala. Žalobkyně a její rodina se obává pronásledování ze strany rodiny, jejíž někteří členové jsou příslušníci policie

s kontakty na vysokých místech. Z těchto důvodů a také z důvodu vysoké korupce se proto žalobkyně na policii neobracela, protože to nemělo smysl. K pokusům o ochranu v zemi původu odkázala na rozsudky NSS č.j. 6 Azs 74/2009-51 a č.j. 4 Azs 146/2006-100. Žalobkyně má za to, že žalovaný její žádost bagatelizuje.

Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním. Za pronásledování se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, v jiné části státu svého posledního trvalého bydliště, pokud se obava z pronásledování vztahuje pouze na část území státu.

Soud po prostudování správního spisu s přihlédnutím k obsahu žaloby ve shodě se žalovaným dospěl k závěru, že žalobkyně nebyla v zemi svého původu pronásledována ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Ve své vlasti nebyla politicky organizována ani jakkoli aktivní, neuvedla žádné potíže spojené s uplatňováním svých politických práv a svobod. Stejný závěr platí i pro její nezletilé děti.

Nebylo rovněž prokázáno, že by žalobkyně a její nezletilé děti mohly ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) citovaného zákona, jejichž výčet je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Z výpovědi žalobkyně je zřejmé, že svou vlast opustila z důvodu hrozby vykonání krevní msty, obává se o životy svých dětí. Krevní msta je bezpochyby nezákonným jednáním, které má trestně právní povahu. Jedná se o nelegální konání soukromých osob, které vyplývá z dodržování určitých tradic

muslimského náboženství, kde pravidla cti hrají důležitou roli. Hrozbu krevní mstou, jak správně uvedl žalovaný i s odkazem na Úmluvu o právním postavení uprchlíků z roku 1951, však nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, neboť nespadá pod žádný z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Motivem krevní msty je snaha poškozené rodiny pomstít se za smrt člena své rodiny. Krajský soud připouští, že i obavy z jednání soukromých osob mohou být za určitých okolností důvodem pro udělení azylu, musí se však jednat o azylově relevantní pronásledování, což však není případ krevní msty. Žalovaný na straně 5 až 6 odůvodnění napadeného rozhodnutí hodnotí problematiku krevní msty analýzou žalobkyní popsaných událostí a skutečností, zda se obrátila na státní orgány své vlasti se žádostí o pomoc či ochranu a dostupností a možností využití ochrany své země původu s odkazem na podkladové zprávy. V posuzovaném případě žalobkyně uvedla, že se na státní orgány se žádostí o pomoc neobracela, protože to dle jejího názoru nemělo smysl. Žalobkyně tak nemůže úspěšně tvrdit, že by jí pomoc byla odmítnuta. Teprve selhání či odmítnutí pomoci v zemi původu lze považovat za jeden z relevantních faktorů při posuzování důvodnosti žádosti o mezinárodní ochranu dle výše citovaných ustanovení zákona o azylu. V informaci MZV ČR č.j. 102117/2012-LPTP ze dne 2.7.2012 se uvádí, v případě stížnosti na postup orgánů státní správy (policie a bezpečnostních složek) se mohou občané Ruské federace obracet na justiční orgány, na kancelář veřejného ochránce práv (ombudsmana) i na zastoupení mezinárodních nevládních organizací v Ruské federaci (Amnesty International a Human Rights Watch). Ze zpráv o zemi původu tedy nevyplývá, že by v Ruské federaci neexistoval systém ochrany práv občanů, byť lze připustit, že není jakkoli dokonalý. Posouzením otázky, do jaké míry žadatel o mezinárodní ochranu musí prokázat, že nemůže nebo není ochoten využít ochrany země původu z důvodu pronásledování nebo nebezpečí vážné újmy ze strany nestátních původců se opakovaně zabýval NSS např. v rozsudcích č.j. 3 Azs 48/2008 ze dne 16.9.2008, č.j. 5 Azs 66/2008 ze dne 30.9.2008 nebo č.j. 5 Azs 50/2008 ze dne 31.10.2008, všechny dostupné na www.nssoud.cz. Žalobkyně vyloučila jakékoliv jiné problémy, neměla žádné potíže se státními orgány své vlasti. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí cituje z již ustálené judikatury (podle rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 7.5.1996, č.j. 6 A 571/94-25): *„Je známým jevem v každé zemi, že příslušníci určité rasy, národnosti...se mohou stát terčem ústrků, slovních a fyzických útoků..., zdrojem takového nepřátelského jednání mohou být nejrozličnější lidské vlastnosti jako xenofobie, animozita, závist, msta za dřívější příkoří...to však samo o sobě ještě není pronásledování...“* NSS ve svém rozsudku ze dne 29.3.2004, č.j. 6 Azs 12/2003-49 uvedl, že *„Smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu. Nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů vypočtených v § 12 zákona o azylu“*. V projednávané věci lze odkázat i na právní větu, v níž se uvádí: *„Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postižujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by se na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.“* (podle rozsudku Krajského soudu v Ostravě

ze dne 20.10.2005, č.j. 60 Az 50/2005). Se závěry a odůvodněním žalovaného, že žalobkyně a její nezletilé děti nesplňují podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, se soud plně ztotožňuje.

Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobců shledán zákonný podklad, neboť žádný z nich není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona.

Udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) je zcela na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Pokud žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace a zdravotního stavu a věku žalobců neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud takovému závěru přisvědčuje. K udělení azylu z humanitárních důvodů se opakovaně vyjadřoval Nejvyšší správní soud. Lze tak odkázat na jeho rozhodnutí č.j. Azs 8/2004 ze dne 11.3. 2004, v němž se podává: *„Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu“.* Soud má za to, že žalovaný měl dostatek podkladů pro případné rozhodnutí ve smyslu § 14 zákona o azylu, při posuzování nevybočil z mezí stanovených zákonem a jeho rozhodnutí je v souladu i s dosavadní ustálenou judikaturou.

Následně správní orgán postupoval dle § 28 zákona o azylu a zkoumal, nesplňuje-li žalobkyně důvody k udělení tzv. doplňkové ochrany tak, jak je upravena v ust. § 14a a § 14b zákona o azylu.

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého

posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Podle § 14b odst. 1 zákona o azylu se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Podle § 14b odst. 2 téhož zákona se rodinným příslušníkem pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí manžel osoby požívající doplňkové ochrany, svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let, rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu. Podle § 14b odst. 3 zákona o azylu je předpokladem pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželu osoby požívající doplňkové ochrany trvání manželství před udělením doplňkové ochrany cizinci. Podle § 14b odst. 4 zákona o azylu v případě polygamního manželství, má-li již osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobkyně, tak z informací získaných v průběhu správního řízení. Žalobkyně v tomto směru neučinila žádné návrhy na doplnění dokazování. Žalovaný se v odůvodnění této části rozhodnutí zabýval otázkou, zda žalobcům po návratu do vlasti hrozí vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu, přičemž konstatoval, že žalobkyně v zemi původu nikdy neměla potíže se státními orgány a pokud jde o uváděné obavy z jednání soukromých osob uvedl, že až do odjezdu z vlasti (po sedmi měsících od výše popsané tragické události) nebyli žalobci vystaveni žádnému konkrétnímu nebezpečí ze strany těchto osob. Pokud by k tomu po jejím návratu došlo, nic žalobkyni nebrání v tom, aby se o pomoc obrátila na státní orgány své vlasti. Žalobkyně může využít i možnosti vnitřního přesídlení na jiné místo v rámci Ruské federace. Se závěry žalovaného a podrobným odůvodněním i této části rozhodnutí se soud plně ztotožňuje a dovoluje si na ně odkázat, tak, jak připouští rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, č.j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, dle něhož *„je-li rozhodnutí žalovaného důkladné, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, není praktické a ani časově úsporné zdlouhavě a týmiž nebo jinými slovy říkat totéž. Naopak je vhodné správné závěry si přisvojit se souhlasnou poznámkou.“*

Soud nad rámec výše uvedeného poznamenává, že azylový příběh žalobců vyvolává vlnu soucitu u laické veřejnosti, tím spíše za situace, kdy byl zveřejněn prostřednictvím médií. Z čistě lidského hlediska lze obavy žalobkyně a jejích dětí, po

tragédii v zemi jejich původu, kdy rodina ztratila manžela, otce a živitele, pochopit. Z pohledu platné právní úpravy je však třeba i při posuzování tohoto tragického případu respektovat přísně a taxativně stanovené podmínky platné právní úpravy pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany a rovněž již ustálenou judikaturu NSS, která zohledňuje mezinárodní úmluvy i judikaturu Evropského soudu pro lidská práva.

Soud uzavírá, že žalovaný při svém rozhodování dostatečně zjistil skutkový stav věci, který správně právně kvalifikoval, rozhodnutí bylo vydáno v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o azylu a relevantní judikaturou NSS, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobcům, kteří ve věci úspěch neměli. Žalovanému však žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 7. srpna 2014

JUDr. Ivona Šubrtová, v.r.
samosoudkyně